

N^{ro}. 41.N^{ro}. 41.Bromberg, den 12ten Oktober 1827.Bydgoszcz, d. 12^{go} Październ. 1827.

Verfügungen der Königl. Regierung.

491 September I.

Verhütung des frühen Begrabens der Leichen.

In unserer Verfügung vom 8. Mai 1816 (Amtsblatt für 1816, Seiten 214—277.) sind die Vorschriften enthalten, welche bei Behandlung der Leichen angewendet werden sollen.

Mit Bezug darauf bringen wir in Folge der Bestimmung des Königl. Ministerii des Innern und der Polizei zur allgemeinen Kenntniß:

- 1) daß es zwar bei der Vorschrift, nach welcher Niemand vor Ablauf von 72 Stunden nach seinem Ableben beerdigt werden darf, der Regel nach verbleiben muß,
- 2) daß aber ein früheres Beerdigen außer den Fällen, wo ein solches sogar geboten ist, wie z. B. bei Epidemien u. auch in den Fällen nachgegeben werden kann, wenn

Urządzenia Król. Regencyi.

491 z Września I.

Względem wystrzegania się wczesnego chowania ciał.

W urzędzeniu naszym z dnia 8. Maja 1816, (Dziennik urzędowy na rok 1816, stronica 214—277.) objęte są przepisy, które przy postępowaniu z ciałami zachowane być mają.

Odwołując się do nich, podaliśmy wskutek postanowienia Król. Ministerstwa spraw wewnętrznych i policyi do wiadomości publicznej:

- 1) że się w prawdzie przy przepisie, podług którego nikt przed upłynieniem 72 godzin po umarciu pochowany być nie powinien, powszechnie pozostać musi;
- 2) że zaś wczesniejsze chowanie prócz przypadków tych, gdzie to nakazane jest, iak n. p. przy epidemiach i t. p. i w tych przypadkach dozwolone być może, gdy

a) entweder ein approbirter Arzt oder Wundarzt bezeugt, daß die Leiche alle Spuren des wirklichen Todes an sich trage,

b) oder an Orten, wo kein Arzt ist, der Bürgermeister oder Dorfschulz mit zwei erfahrenen Männern mit Rücksicht auf die in dem nachstehenden Gutachten des Ober-Kollegii Sanitatis vom 31. Oktober 1794 angegebenen Vorsichts-Maassregeln die Verhåltung untersucht und die frõhere Beerdigung gestattet hat.

Bromberg, den 13. September 1827.

Abtheilung des Innern.

G u t a c h t e n.

Um das Lebendigbegraben zu verhåten und die Rõckkehr zum Leben bei Scheintodten zu befõrdern, muß kein Gestorbener, wenn auch gleich die Zeichen des Todes bei ihm wahrgenommen werden, sogleich entkleidet in kalten Zimmern hingelegt werden, sondern man muß ihn im Sommer, Frõhjahr und Herbst wenigstens einen bis zwei, und im Winter drei bis vier Tage in mäßig warmer Luft bekleidet liegen lassen. In dieser Zeit nun müssen unter den Versuchen zur Wiederbelebung, wenn auch zu andern Versuchen keine Gelegenheit wåre, wenigstens das Auftrõpfeln des kalten Wassers auf die Herzgrube, so hoch als es angeht, das Auftrõpfeln des kochenden Wassers auf eben diese Gegend, das Vorhalten des brennenden Hais vor den Augen, das Abbrennen einer Feder unter der Nase und das starke Einreiben in die Ohren des anscheinenden Todten, õfters veranstaltet werden, und vorzõglich muß man bei anscheinend todtgeborenen Kindern außer

a. approbowany lekarz lub chirurg poświadczy, że ciało wszelkie ślady rzeczywistey śmierci okazuje,

b. lub w miejscach, gdzie niemasz lekarza, Burmistrz lub szoltyś z dwiema doświadczonemi ludzmi, mając wzgląd na środki ostrożności w następney opinii naczelnego Kolegium zdrowia z dnia 31. Października 1794 wytknięte, stõsunki rozpoznaj i wcześniey pochõwać ciało dozwole.

Bydgoszcz, dnia 13. Wrzesnia 1827.

Wydział spraw wewnętrznych

O p i n i a

W celu zapobiegania chowaniu żywo, i przywracania do życia wydających się być umarłemi, niepownien być umarły, chociaż się na nim oznaki śmierci dają spostrzegać, zaraz z sukni rozebrany do zimnego pokoju wyniesiony, ale raczej trzeba go pod czas lata, wiosny i iesieni przynajmniej jeden do dwóch a pod czas zimy trzy do czterech dni w umiarkowanie ciepłm powietrzu ubranego w suknie trzymać. W czasie tym trzeba pomiędzy użytymi sposobami przywrocenia do życia, chociaż do innych prób niema sposobności, przynajmniej spuszczenie kropli zimney wody na dołek serca, tak wysoko jak się da, spuszczenie kropli wrzåcay wody podobnież w to miejsce, trzymanie palåcy świecy przed oczami, spalenie pióra pod nosem i głośne mówienie do usz umarłemi się być wydających często przedsiębrać, osobliwież zaś przy urodzonych dzieciach umarłemi się

dem Weiben, Bürstea und Baden, daß Einblasen der Luft in ihre Lunge sogleich nach der Geburt nicht verabsäumt.

Sollten sich aber bei allen diesen Versuchen keine Zeichen des Lebens zeigen, so ist dann der Körper als Leiche gewaschen und bekleidet in einem offenen Sarge unter gehöriger Aufsicht von Wächtern in kühlere Luft hingestellt, und dann muß man ihn im Frühjahr, Sommer und Herbst etwa noch einen oder zwei und im Winter noch zwei oder drei Tage bis zum Begraben liegen lassen, da sich denn in dieser Zeit die ersten Zeichen der wirklichen und allgemeinen Fäulniß bei wirklichen Todten zeigen und die Gewißheit des Todes geben werden.

Am wichtigsten indessen ist diese genaue Vorschrift bei Menschen, welche plötzlich oder auch nach einer Krankheit von wenigen Tagen anscheinend gestorben sind, da sie doch vorher ganz gesund waren.

Dahin gehören besonders folgende Todesarten:

- 1) diejenigen, welche in heftigen Anfällen von Nerven-Krankheiten, als im Schlagfluß, Starrsucht, fallender Sucht oder in andern Konvulsionen, in hypochondrischen und hysterischen Krämpfen, im Magenkrampf, nach heftigen Leidenschaften, nach Veranschung durch hitzige Getränke, nach heftigen Schlägen auf weiche sehr empfindliche Theile, insbesondere auf die Hoden, und nach einem Fall oder Schlag auf den Kopf plötzlich erfolgten;
- 2) diejenigen, welche vom Genuß oder anderer Anwendung betäubender Gifte oder Nahrungsmittel veranlaßt wurden. Die Anweisung des Nohus und Saffrans in Speisen und das Räuchern mit Saamen des Bilsenkrauts bei Zahnschmerzen kann auf dem Lande dazu Gelegenheit geben.

być wydalających, prócz tarcia, szczotkowania i kąpania przepomnieć zaraz po urodzeniu nienależy i wdmuchywania powietrza w ich płuca.

Jeżeliby się przy wszystkich tych probach żadne oznaki życia nieokazały, wówczas trzeba ciało, obmywszy i ubrawszy je, w otwartą tronę pod przyzwolitym dozorem stróżów na chłodnem powietrzu położyć, potem zaś je pod czas wiosny, lata i jesieni ieden lub dwa a zimą dwa lub trzy dni aż do pochowania trzymać; ponieważ się w czasie tym pierwsze znaki istotnéj i powszechnéj zgniłości u rzeczywiście umarłego okażą i pewność śmierci udowodnią.

Przepis ten najpotrzebniejszym jest do zachowania przy ludziach, którzy nagle, lub téż po kilkodniowéj chorobie iak się zdaie umarli, ile że ci przedtém zupełnie byli zdrowi.

Do tego należą szczególniéj następane rodzaje śmierci:

- 1) te, które z ciężkich chorób nerwowych, iako to z apoplexyi, zdętwiałości, wielkiéj choroby lub innych konwulsyi, z hypochondrycznych i hysterycznych kurczów, z kurczu żołądka, po ciężkich cierpieniach, po podochoceniu gorącemi trunkami, po ciężkich uderzeniach delikatnych, wielkie czniecie małych części, szczególniéj iai, i po upadnięciu lub uderzeniu na głowę, nagle nastąpiły;
- 2) te, które z iedzenia lub innego użycia trucizny albolitéz artykułów żywności sprawione zostały. Używanie maku i safranu w potrawach tudzież kadzenie nasieniem bielunu może na wsi do tego podać zrzęczność.

- 3) diejenigen, welche nach starker Verblutung oder nach andern starken Ausleerungen erfolgten;
- 4) diejenigen, welche von großen Schmerzen veranlaßt wurden;
- 5) diejenigen, welche nach schweren Geburten erfolgten. Hier kann der Todesfall entweder Mutter oder Kind oder beide zugleich betreffen;
- 6) derjenige, welcher nach erlittenem Hunger erfolgte, besonders wenn die Kräfte des Körpers zugleich stark angestrengt wurden.
- 7) diejenigen, welche nach übermäßigem Essen und Trinken, und
- 8) diejenigen, welche durch Erstickung erfolgten. Die Erstickung kann von äußerer Gewalt, Erhängen, Ertrinken oder sie kann auch von erstickenden Dünsten herrühren. Dergleichen Dunst ist im Kohlendampf, in tiefen Brunnen oder Kellern; auch steigt er aus gährenden Dingen, vorzüglich aus Bier- und Weizmost hervor, und außer dem findet er sich auch in dem Dufte starkriechender Blumen.

Solche Menschen, welche an langwierigen und besonders an abzehrenden Krankheiten sterben, oder auch an hitzigen Ausschlags- und andern Fiebern, welche sieben Tage oder darüber dauerten, darf man nur etwa die Hälfte der oben festgesetzten Zeit auf die obige Art behandeln. Es ist also nur nöthig, sie im Winter fünf, und im Sommer drei Tage bis zum Begraben liegen zu lassen, und man kann sie schon am zweiten Tage in den offenen Sarg legen.

Bei Menschen endlich, welche an faulen Fiebern, Ruhrn, bössartigen Pocken und ähnlichen Krankheiten, wo Ansteckung zu besorgen ist, starben, ist es hinreichend, den Versuch des Auftröpfelns des kalten Wassers in die Herzgrube am Todestage, oder allenfalls noch am nächstfolgenden, einmal zu machen. Man darf den Todten schon am Todestage in einen

- 3) te, które po mocném krwi płynieniu lub po innych mocnych wypróżnieniach nastąpiły,
- 4) te, które wielkie bólesci sprawiły,
- 5) te, które się po ciężkich położach wydarzyły; tu może przypadek śmierci matkę lub dziecko lub też obydwie razem spotkać,
- 6) ta, która po doznanych głodzie nastąpiła, osobliwie gdy siły ciała razem mocno nateżone były,
- 7) te, które po zbytelnym iedzeniu i picciu i
- 8) te, które z uduszenia nastąpiły. Uduszenie pochodzić może z powierzkowóy przemocy, powieszzenia, utopienia lub z duszących zaduchów. Tym podobny zaduch jest w swędzie węgla, w głębokich studniach lub sklepach, niemniéy pochodzi z robiących rzeczy, osobliwie z moszczu piwa i wina, a prócz tego znajduje się także w mocném wonieniu kwiatów.

Przy takich ludziach, którzy umierają z długich a szczególniey wynędziających chorób, lub też z gorących i innych febr, siedm lub więcéy dni trwających, powinno się tylko połowy ustanowionego powyżey czasu w rzeczony sposób użyć. Potrzeba zatém ich zimną tylko pięć a latem trzy dni aż do pochowania trzymać, i można ich już drugiego dnia w otwartą tronę położyć.

Na koniec przy ludziach, którzy umrą na zgniętą febrę, biegunkę, szkodliwą ospę i inne podobne choroby, które zarazą grozą, dostateczną jest rzeczą, próbę spuszczenia kropli zimnéy wody na dołek serca w dniu śmierci lub też następnych dni kilka razy uczynić. Można umartego już dnia śmierci w otwartą tronę położyć, i onegoż latem

offenen Sarg legen, und ihn im Sommer am Ende des dritten Tages oder nach etwa sechs zig Stunden, vom erfolgten Tode an gerechnet, im Winter aber am Ende des vierten Tages, oder etwa nach achtzig vom Tode an verlaufnen Stunden, begraben. Leichen dieser Art müssen, so lange sie über der Erde sind, in einem von der Wohnung der übrigen Menschen soviel als möglich entlegenen und mit Zugluft versehenen Orte aufbewahrt werden.

Daß zum Verhüten des Lebendigbegrabens nöthwendige längere Aufbewahren der Leichen geschieht am besten in einem besondern Zimmer des Hauses, worin der Mensch starb, und unter der Aufsicht eines oder zweier furchtlosen Wärter, welche die Leiche oft genau beobachten. Da aber in den Städten, und noch mehr auf dem Lande, viele Bürger keine besondere Zimmer zur Aufbewahrung der Leichen ihrer Angehörigen hergeben, und die Kosten der Wärter bestreiten können, so sind zu diesem Zweck öffentliche Leichenhäuser vorgeschlagen, und auch in verschiedenen Städten z. Weimar, Braunschweig und Berlin wirklich errichtet worden.

Da aber eine allgemeine Einrichtung der Leichenhäuser auf dem platten Lande vor der Hand wenigstens unausführbar zu seyn scheint, so ist statt derselben auf dem platten Lande ein transportables Leichenzelt und ein leicht beweglicher Sargkefel in Vorschlag gebracht worden. Im Sommer, Frühjahr und Herbst konnten die Leichen unter einem solchen Zelte in einem Garten, Hofe oder auch, wenn eine Kirche im Dorfe wäre, in der Kirche selbst, schon vom dritten Tage bis zur Beerdigung hier beigesetzt, und zuweilen von dazu bestellten Personen beobachtet werden. Bei Leichen solcher Personen, die an ansteckenden Krankheiten starben, konnte dieses Beisetzen schon den zweiten Tag geschehen. Noch besser würde es aber seyn, wenn in jedem Dorfe eine Kammer eines entlegenen Hauses zur gemeinschaftlichen Aufbewahrung der Leichen, und etwa der Nachwächter zugleich zum Leichenwächter bestimmt werden könnte.

w. końcu dnia trzeciego, lub po upłynięciu sześćdziesiąt godzin, od nastąpienia śmierci rachując, zimą zaś w końcu u czwartego dnia lub po upłynięciu od czasu śmierci osiadziesiąt godzinach pochować. Ciało rodzaju tego, powinny być tak długo dopóki na ziemi są, w miejscu od mieszkania innych ludzi ile możności odległym i w przeciąg powietrza opatrzonym zachowane.

Potrzebne dłuższe trzymanie ciał, w celu niepochowania ich żywo, dzieje się najlepiej w osobnym pokoju domu, w którym człowiek umarł, i pod dozorem jednego lub dwóch niebojących się stróżów, którzy ciało często oglądają. Gdy zaś w miastach a tym bardziej po wsiach, wiele mieszczan osobnych pokoi do zachowania ciała swych krewnych dać i kosztowno stróżów ponieść niemoże, zaprojektowane są zatem do zamiaru tego publiczne domy do składania ciał, i już w różnych miastach, m. p. w Weimarze, Braunschweigu i Berlinie istotnie urządzone zostały.

Że zaś powszechnie urządzenie domów takowych po wsiach, przynajmniej zaraz do skutku doprowadzić się nie da, zaprojektowano przeto zaprowadzić po wsiach w miejsce tych przenośny namiot i łatwo poruszający się wieko truny. W lecie, wiosnie i jesieni mogłyby ciała pod takowym namiotem w ogrodzie, na podwórzu, lub też gdyby się kościół we wsi znajdował, w kościele samym, od trzeciego dnia aż do pochowania, bydź umieszczone, i niekiedy przez ustanowione do tego osoby strzeżone. Przy ciałach osób takich, które na zaraźliwe choroby umarły, mogłoby umieszczenie takowe już dnia drugiego nastąpić. Lepiejby przecież było, gdyby w każdej wsi komora odległego domu do wspólnego zachowania ciała przeznaczona była, a stróż nocny razem stróżem ciał ustanowiony bydź mógł.

Zu Winter wird wohl der einzige, auf dem Lande allgemein ausführbare Vorschlag dieser seyn, daß man einen Abschlag eines gut zugemachten Kuh- oder Pferdestalles, zu dem diese Thiere zwar nicht kommen, aber ihm doch Wärme mittheilen können, zum Aufbewahren der Leichen anwende. Hier kann man sie denn unter der Aufsicht eines Wächters in einem offenen Sarge hinstellen, und mit Kleidungsstücken locker bedecken, so daß weder Mäuse, noch andere im Stalle befindliche kleine Thiere Schaden können und zugleich der etwa erwachende Scheintodte auch keinem Ersticken ausgesetzt ist.

Das Leichenzelt kann auch in jedem Stalle aufgeschlagen, und der bewegliche Saradeckel darf ebenfalls bei Ermangelung eines Wächters angewendet werden.

Berlin, den 31. Oktober 1794.

Königl. Preussisches Ober-Kollegium
Sanitatis.

Zima będzie zapewne jedyny, po wsioch powszechnie wykonać się mogący ten projekt, żeby zabicia dobrze zamkniętę obory lub stajni, do którego by zwierzęta niedochodziły, lecz mu ciepła udzielały, do zachowania ciał użyć. Tu można ciała pod dozorem stróża w otwartę trunie postawić, i sukniami lekko pokryć, tak, iżby ani myszy ani inne w stajni znajdujące się małe zwierzęta szkodzić niemogły, i zarazem ocucony umarły na uduszenie wystawiony niebył.

Namiet do zachowania ciał ustawiony bydy może także w każdę stajni i rachome wieko truny użyte bydy może podobniez w niedostatku stróża.

Berlin, dnia 31. Października 1794.

Król. Praskie naczelné kollegium
zdrowia.

1638 August I.

Betrifft die Einrückung von Nachrichten über erledigte Stellen im Musikkache und Meldungen zu dergleichen Stellen, in die Berliner allgemeine musikalische Zeitung.

Nach einem Reskript des Königl. Ministerii der geistlichen Angelegenheiten vom 28. v. M. hat die Schlesingerische Buch- und Musikhandlung in Berlin sich erboten, in die in ihrem Verlage erscheinende Berliner allgemeine musikalische Zeitung, Nachrichten von erledigten Stellen im Musikkache und Meldungen zu dergleichen Stellen gegen die unten bemerkten Gebühren und deren portofreie Einsendung unter nachstehenden Bedingungen einzurücken.

1638 z Sierpnia I.

Względem umieszczenia w powszechnych muzykalnych gazetach Berlińskich wiadomości
• zawakowanych i posadach muzykalnych
• zgłoszeniach się do onychże.

Podług reskryptu Król. Ministerstwa interesów duchownych z dnia 28. m. z. obarewał się handel księgami i notami muzykalnemi Schlesingera w Berlinie umieszczać w wychodzący w składzie tego powszechny muzykalny gazecie Berlińskię wiadomości o zawakowanych posadach i o zgłoszeniach się do nich za wymienioną poniżej opłatą i winowem portorium pod następnemi warunkami.

Liste der Anstellungegelegenheiten.

Laufende Nr.	Amtsverrichtung.	Ort der Anstellung.	Zeit des Amtsantritts.	Inhalt.	Gelegenheit zu Nebenarbeiten.	Aussichten auf Verbesserungen.	Besondere Bedingungen.	Meldungsart.

II.

Erledigung der Anstellungegelegenheiten.

(Nro. ist erledigt.)

III.

Liste der Anstellung-Suchenden.

Laufende Nr.	Anstellungsfach.	Ort und Bedingung.	Zeit des Amtsantritts.	Alter.	Verheirathet oder nicht?	Frühere Beschäftigung oder Anstellung.	Deffentliche Leistungen als Beweis der Qualifikation.	Angabe der Zeugnisse.	Kurze Adresse.

IV.

Erledigung der Meldungen.

(Nro. ist erledigt.)

I.

Lista sposobności do umieszczeń.

Numer bieżący.	Sprawowanie Urzędu.	Miejsce umie- szczenia.	Czas obięcia Urzędu.	Pensya.	Sposobność do pobo- cznego za- robku.	Widoki do polepsze- nia.	Szcze- gólne warunki.	Miejsce zamel- dowania.

II.

Załatwienie sposobności do umieszczeń.

(Nro. jest załatwione.)

III.

Lista poszukujących umieszczenia.

Numer bieżący.	Stosunek umie- szczenia.	Miejsce i warunek.	Czas obię- cia urzę- du.	Wiek	Żonaty lub nie?	Dawniej- sze za- trudnie- nie lub umie- szczenie.	Ponosze- nia publi- czne jako dowód kwalifikacyi	Wskaza- nie zaświad- czeń.	Krótki adres.

IV.

Załatwienie zameldowań.

(Nro. załatwione.)

Die Anstalt steht unter Aufsicht des mit unterzeichneten Redakteurs der Berliner allgemeinen musikalischen Zeitung.

Jede Meldung muß vollkommen portofrei unter der Adresse:

An das Bureau
für musikalische Anstaltung
in Berlin

erfolgen. Nicht frankirte Zusendungen werden nicht angenommen; die sichere Beforgung anders adressirter kann nicht verbürgt werden.

Jede Meldung muß vollkommen deutlich geschrieben, geordnet nach den Rubriken und in Form der Liste, unter die sie gehört, eingesandt werden, indem sonst für Irrungen nicht gehaftet wird.

Sie muß so gedrängt abgefaßt seyn, daß sie durch alle Rubriken nur ein oder zwei Zeilen Raum wegnimmt. Für jedes Inserat von einer Zeile werden . . . 3 Silbergroschen, von zwei Zeilen . . . 5 gezahlt, die der Meldung baar beigefügt seyn müssen, widrigenfalls die Insertion nicht erfolgen kann.

Längere Insertionen finden in dem, der Zeitung beiliegenden Intelligenzblatt gegen Zahlung von $2\frac{1}{2}$ Silbergroschen für die Zeile, Aufnahme. Es ist dieshalb an die mitunterzeichnete Verlagsbandlung zu schreiben.

Jede Insertion erfolgt in der gehörigen Liste, nach der Reihenfolge des Eingangs, am Mittwoch der jedesmaligen nächsten Woche. Für jede Abmeldung in den Listen II. und IV. wird nur 2 Silbergroschen gezahlt, wogegen auch für sie portofreie Einsendung unerläßliche Bedingung bleibt. Der Abdruck der Listen findet sich stets zu Ende des Zeitungsbogens.

Instytut stoi pod dozorem podpisanego Redaktora powszechnéj muzykalnéj gazety Berlińskiéj.

Każde zameldowanie nastąpić musi franco pod adresem:

Do biera
posad muzykalnych
w Berlinie.

pisma niefrankowane przyjęte niebędą, a za pewne doyscie inaczéj adressowanych ręczyć niemożna.

Każde zameldowanie musi być wyraźnie pisane, podług rubryk urządzone i w formie listy, do której należy, przesłane, inaczéj za omyłki niezaręcza się.

Zameldowanie to tak krótkie być musi, iżby przez wszystkie rubryki tylko jedno lub dwu wierszowe miejsce zabierało. Za każdą insercyą płaci się
od jednego wiersza . . . 3 srebne grosze
od dwóch wierszy . . . 5
które do zameldowania w gotowiznie dołączone być muszą, inaczéj insercyja nastąpi.

Dłuższe insercyje umieszczone będą w dołączonym do gazety dzienniku intelligen-cyinem za opłatą $2\frac{1}{2}$ sgr. za wiersz. W téj mierze pisać należy do podpisanego handlu składowego.

Każda insercyja nastąpi w przywoitéj liście, podług kolei nadeyscia, w środę każdego następnego tygodnia. Za każde od-mowienie w listach II. i IV. płaci się tylko 2 sgr., które podobnież koniecznie franko-wane być musi. Wydrukowanie list znayduie się zawsze na końcu arkusza gazeto-wego.

Damit die Leser der Zeitung durch den dafür nöthigen Raum nicht an dem sonstigen Inhalt der Zeitung beeinträchtigt werden, sollen eben soviel Blätter, als dadurch verloren gehen, noch im Laufe jedes Jahrganges ohne Erhöhung des festgestellten Preises zugesgeben werden. — —

Eben dieselbe Handlung hat sich bereit erklärt, den Universitäts- und Schulbibliotheken, so wie jedem im Preussischen Staate angestellten Musiker, die frühern Jahrgänge der gedachten musikalischen Zeitung, soviel deren Exemplare noch vorhanden sind, mit 33½ Prozent Rabatt, und die laufenden Jahrgänge mit 25 Prozent Rabatt, von dem zu 5 Nkr. 8 Sgr. festgesetzten Preise auf unmittelbare Bestellung zu liefern.

Diese Anerbietungen werden in Gemäßheit des Eintrags bemerkten Ministerial-Reskripts hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Bromberg, den 24. August 1827.

Abtheilung des Innern.

Zeby zaś czytelnicy gazety przez potrzebne do tego miejsce na inné treści gazety nieszkodowali, ma być tyle exemplarzy, ile przez insercyą tę ginie, w ciągu każdego roku bez podwyższenia ustanowionéy ceny dodanych.

Podobnież handel ten gotowym się być oświadczył, dostawić na bezpośrednie zamówienie bibliotekom uniwersyteckim i szkolnym, niemniéy każdemu w państwie Pruskim ustanowionemu mazykusowi, wspomnioną gazetę muzykalną z dawniejszych lat, o ile się jeszcze exemplarzy téżże znajduje, za 33½ procent rabatu, a z lat bieżących za 25 procent rabatu z ustanowionéy na 5 tal. 8 sgr. ceny.

Oskarowania te podaliśmy niniejszém do wiadomości publicznéy wskutek rzezonégo na wstępie reskryptu ministeryalnego.

Bydgoszcz, dnia 24. Sierpnia 1827.

Wydział spraw wewnętrznych.

1014 September I.

Bekanntmachung.

Es ist bei uns darüber Beschwerde geführt worden, daß sich die Dorfschaft Deutsch-Fordon das Recht anmaache, die von der Weichsel ankommenden Kähne und Holztraffen, die Brabe herauf bis Bromberg, ausschließlich allein zu treibeln.

Da diese Behauptung der besagten Dorfschaft keinesweges bearündet ist, es vielmehr jedem Schiffer freistehet, Pferde zum Treibeln

1014 z Września I.

Obwieszczenie.

Zaniesiona została do nas skarga, że sobie wieś niemiecki Fordon przywłaszcza prawo, do ciągnięcia nadchodzących z wisty etatków i traftów drzewa przez Brdę aż do Bydgoszczy.

Gdy zdanie to wspomnionéy wsi na żaden sposob udowodnione nie jest, owszem wolno jest każdemu szyprowi, konie do

ber Kähne und Holzstraßen zu weichen, wo und von wem er will, so machen wir die Schiffer mit der Anweisung hierauf aufmerksam, uns jede fernere Anmaassung zur Untersuchung anzuzeigen.

Bronberg, den 16. September 1827.

Abtheilung des Innern.

977 September I.

Betrifft die Aufnahme neuer Zöglinge in das katholische Hülf-Seminar zu Lobens.

In Verfolg unserer Amtsblatt-Bekanntmachung vom 7. September d. J. bringen wir hiermit zur öffentlichen Kenntniß, daß der zweite Jahres-Kursus in dem katholischen Hülf-Seminar zu Lobens mit der Prüfung der zu entlassenden Zöglinge am 10. Oktober endigt und der dritte Jahres-Kursus mit dem 15. Oktober d. J. eröffnet werden soll.

Junge Leute, welche sich dem katholischen Schulfache, besonders dem Berufe eines Landeschullehrers widmen wollen, körperlich gesund und von unabsehlichem Wandel sind, wenigstens das 15te Lebensjahr zurückgelegt haben, in beiden Landessprachen fertig lesen und schreiben können, auch in den Grundrechnungen geübt sind und sich auf eigene Kosten mindestens ein Jahr lang in Lobens unterhalten können, werden hiedurch aufgefordert, sich unter Vebingung ihrer Schulzeugnisse und eines Attestes ihres vorgesezten Geisältschen über ihren religiösen Sinn und bisherigen Lebenswandel, zur Prüfung bei dem Vorsteher der Anstalt, Herrn Pfarrer Müller in Lobens, den 8. Oktober d. J., Vormittags um 9 Uhr, spätestens bis zum 15. Oktober d. J., zu melden. Vorzügliche Berücksichtigung werden solche junge

ciagnienia statków i traftów drzewa naymowac gdzie i od kogo chce; zwracamy przeto na to uwagę szyprow z tém zaleceniem, aby nam każde dalsze przywłaszczanie do indagacyi donosili.

Bydgoszcz, dnia 16. Września 1827.

Wydział spraw wewnętrznych.

977 z Września I.

Względem przyjęcia nowych wychowañców do Seminarium katolickiego pomocnego w Lobzenicy.

W skutek obwieszczenia naszego Dziennika urzędowego z dnia 7. Września r. z. podaiemy ninieyszém do wiadomości publicznej, że się drugi kurs roczny w Seminarium katolickim pomocnem w Lobzenicy z examinem uwolnić się mających wychowañców dnia 10. Października r. b. kończy, a trzeci kurs roczny dnia 15. Październ. r. b. rozpocząć się ma.

Ludzi młodych, którzy się wydziałowi szkolnemu katolickiemu, a osobliwiey powołaniu nauczyciela wiejskiego poświęcić chcą, zdrowi na ciele i nieskażytelnego sposobu życia są, przynajmniej do 15go roku wieku swego došli, w obydwóch językach krajowych czytać i pisać umieją, tudzież w rachunkach początkowych wyczwiczeni są, nienajmniej się własnym kosztem przynajmniej rok ieden w Lobzenicy utrzymać mogą, wzywamy ninieyszém, aby się przy dostawieniu swych zaswiadczeń szkolnych i atestu przełożonego swego duchownego względem ich myśli religijnej i dotychczasowego sposobu życia, do examinu u przełożonego instytutu IX. Plebana Mueller w Lobzenicy, dnia 8. Października r. b. z rana o godzinie 9., a najpóźniej do 15. Paź-

Leute finden, welche des Gesanges und des Orgelspiels einigermaßen kundig sind. Diejenigen Bewerber, welche aufnahmefähig sind, und am 8. Oktober erscheinen, werden den 10. ejusdem mensis unserm Kommissarius, dem Herrn Konsistorial-Rath Freymark, zur weiteren Veranlassung an Ort und Stelle persönlich vorgestellt werden.

Wir veranlassen die Herren katholischen Geistlichen dahin sorgsam mitzuwirken, daß eine hinreichende Anzahl geeigneter junger Leute, welche Neigung und Beruf zum Schulfache haben, die Aufnahme nachsuchen mögen.

Bromberg, den 15. September 1825.

Abtheilung des Innern.

402 September I.

Wahlfähigkeit des jüdischen Privatlehrers Moritz Grüning in Schulis.

Der jüdische Privatlehrer Moritz Grüning in Schulis ist in Befolge der im hiesigen Hauptseminar mit ihm abgehaltenen Prüfung zur Anstellung als Lehrer bei einer jüdischen Elementarschule unsers Bezirks bedingt wahlfähig erklärt worden. Wir empfehlen demnach den Moritz Grüning den Magisträten und jüdischen Schulvorständen zur Berücksichtigung bei Besetzung öffentlicher jüdischer Lehrstellen.

Bromberg, den 11. September 1827.

Abtheilung des Innern.

dziernika r. b. zgłosili. Na szczególniejszy wzgląd ci młodzi ludzie zastują, którzy w spiewaniu i graniu na organach nieco obeznani są. Ci, którzy się do przyjęcia zdolności bydź okażą i dnia 8. Października stawiają się, przedstawieni będą osobie dnia 10. Października r. b. Kommissarzowi naszemu Radzcy konsystorialnemu JX. Freymark do dalezego rozrządzenia na miejscu.

Zalecamy Ichmość Duchownym katolickim, aby się usilnie do tego przykładali, iżby dostateczna ilość zdalnych młodych ludzi, skłonność i powołanie do nauczycielstwa mających, przyjęcia poszukiwała.

Bydgoszcz, dnia 15. Września 1827.

Wydział spraw wewnętrznych.

402 z Września I.

Zdolność do wyboru nauczyciela prywatnego starozakonnego Moritz Grüning w Szulcu.

Nauczyciel prywatny starozakonnny Moritz Grüning w Szulcu uznany został warunkowie na mocy złożonego w tutejszym głównem Seminarium examinu za zdolnego do wyboru na nauczyciela przy starozakonnej szkole elementarnej w okręgu naszym. Stosownie do tego polecamy Moritza Grüning Magistratom i starozakonnym przełożenstwom szkolnem do mienia względu przy obsadzeniu publicznych starozakonnych posad nauczycielskich.

Bydgoszcz, dnia 11. Września 1827.

Wydział spraw wewnętrznych.

Öffentlicher Anzeiger Dodatek publiczny

in

do

N^{ro} 41.N^{ro} 41.

Bekanntmachungen der Königl. Regierung. Obwieszczenia Król. Regencyi.

1169 September I.

1169 z Września I.

Aufhebung der Sperre.

Zniesienie zamknięcia.

Da der Milzbrand unter dem Rindvieh zu Chobielin und Samoklesk, Schubin's Kreises, zu herrschen aufgehört hat, und die Reinigungsmassregeln daselbst vorschriftsmäßig ausgeführt worden sind, so wird die unterm 5. Juli d. J. verfügte Sperre dieser Ortschaften und ihrer Feldmarken hiedurch aufgehoben.

Gdy choroba zapalenia śledziony pomiędzy bydtem rogatém w Chobielinie i Samokleskach, Powiecie Szubińskim panować przestała, i przepisane środki oczyszczenia także wykonane zostały, znosi się zatem niniejszém nakazane pod dniem 5. Lipca r. b. zamknięcie miejsc tych i ich pól.

Bromberg, den 17. September 1827.

Bydgoszcz, dnia 17. Września 1827.

Abtheilung des Innern.

Wydział spraw wewnętrznych.

1480 September I.

1480 z Września I.

Schaafrucken.

Ospice owcze.

In Groß-Kotten, Czarnikauer, und in Cyszkowken, Bromberger Kreises, sind die Schaafrucken ausgebrochen, daher ble in unserer Verfügung vom 25. Februar 1818 (Anntsa

W wielkiém Kotten, Powiecie Czarnkowskim, i w Cyszkowce. Powiecie Bydgoskim, powstały ospice owcze, dla tego także środki policyjne w urzędzeniu naszym

Blatt für 1818, Seite 187 — 189) angeordneten polizeilichen Maßregeln dort ergriffen worden sind.

Dromberg, den 24. September 1827.

Abtheilung des Innern.

z dnia 25. Lutego 1818, (Dziennik urzędowy na rok 1818, stronnica 187 — 189.) przepisane, przedsięwzięte zostały.

Bydgoszcz, dnia 24. Września 1827.

Wydział spraw wewnętrznych.

Bekanntmachung.

Obwieszczenie.

Es soll die Lieferung der nach der nachstehenden Uebersicht für das Jahr 1828 im Großherzogthum Posen zur Militär-Verpflegung erforderlichen Naturalien in Entreprise gegeben werden. Zu diesem Ende werden alle, die zur Uebernahme der ganzen oder theilweisen Lieferung geneigt und fähig sind, ersucht, ihre diesfälligen Anerbieten baldigst und spätestens bis zum 24. Oktober d. J. schriftlich an uns gelangen zu lassen, und bei deren Aufstellungen folgende Bedingungen zu berücksichtigen:

In jedem Verpflegungsorte muß ein zweimonatlicher Bedarf, auf Kosten und Gefahr der Lieferungs-Unternehmer, gehalten werden, aus welchem die unmittelbare Ausgabe an das Militär zur laufenden Verpflegung nach richtigem Preussischem Maße, den Widpel Hafer à 24 S. zu bestreiten ist.

Hinsichtlich der Qualität der Naturalien gelten folgende Bestimmungen:

Das Brod muß aus Mehl, welches aus reinem gesunden Roggen entstanden und durch ein Weuteltuch von 25 bis 28 Fäden auf dem Quadratjoll gegangen, bereitet, gut und trocken ausgebacken werden und richtige 6 Pfd. pro Stück wiegen.

Die Gerste und der Hafer dürfen nicht dumpfig, nicht schimmlicht, nicht ausgewachsen, nicht mit fremden Samenarten

Dostawa naturaliów podług poniżey umieszczonéy dezygnacyi na r. 1828, w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem na utrzymanie woyska potrzebnych ma być oddaną w entrepryzę. Tym końcem wzywają się wszyscy mający chęć i zdolność podjęcia całej lub cząstkowéy dostawy, ażeby swa oferty w téy mierze niezwłocznie a najpóźniéj do dnia 24. Października r. b. na piśmie nam nadesłali, mając przy tém wzgląd na następujące warunki:

W każdym miejscu opatrywania woyska w żywność, dwunależny zapas potrzebnych artykułów na koszt i ryzyko liwerantów utrzymywany być powinien, z którego takowe w prost woysku na bieżącą żywność podług rzetelnéy miary pruskiej, wencpel owsa po 24-szeffi, wydawać się mają.

Ile i jakie być powinny artykuły dostawy, wydadzą się następujące rozporządzenia:

chleb powinien być pieczony z mąki z czystego i zdrowego zjta zrobionéy, a przez pytel z 25 do 28 nici na cał kwadratowy przepuszczony, powinien być dobrze i sucho wypieczony i rzetelnych 6 funtów ważyć.

Jęczmień i owies niepowinny być stęchłe, spleśniałe, poroste, zapługawione innymi nasieniami i nieczysto-

oder Unreinigkeiten besetzt seyn, die Er-
stere nicht unter 56, der Bestere nicht unter
45½ Pfd. pro Schoffel wiegen.

Das Heu muß ein gesundes Pferdefut-
ter, nicht mit schädlichen Kräutern ver-
mischt und gut gewonnen seyn, das
Stroh noch Mehren haben, nicht dämpfig
riechen und aus Roggen = Nicht = Stroh
bestehen.

Vor dem 1. Oktober darf kein Fatter von
der fünfjährigigen Erndte geliefert werden.

Vorkommende Streitigkeiten zwischen Empfän-
ger und Lieferer, über die Beschaffenheit der
Naturalien, werden durch eine, aus einer Militä-
r = Person, einem Civil = Beamten, zweien nicht
selbst liefernden unparteilichen Ackerbürgern
oder Bäckern, zusammengesetzte Kommission
entschieden, bei deren Ausspruch es ohne wei-
tere Provokation sein Verwenden behält.

Die Vergütung für die gelieferten Natu-
ralien wird auf den Grund der vom empfan-
genden Militär ausstellenden Quittungen bei
der unterzeichneten Intendantur liquidirt und
auf diejenige Reglerungs = Haupt = Kasse ange-
wiesen, von welcher der Lieferer die Zahlung
zu erhalten wünscht. Der Lieferungsbeitrag
richtet sich nach dem wirklichen Bedarf.

Jeder Unternehmer muß Kaution stellen.

Außer der verhältnismäßigen Erstattung
der unvermeidlichen Insertions = Gebühren für
gegenwärtige Bekanntmachung und der Stem-
pelkosten haben die Lieferer keine Nebenkosten
zu tragen, auch dürfen die Auerbletungen nicht
auf Stempelpapier geschrieben werden, wie-
wohl selbige postfrei eingereicht werden müssen.

Auf Auerbletungen von Produzenten wird
gerne Rücksicht genommen werden, nur müssen
deren Vergütungs = Forderungen mit den im

sciarni; pierwszy niepowinien ważyć
niżey 56 funtów, ostatni nie niżey
45½ funtów na szefel.

Stano powinno być dobrym zdrowym
dla koni obrokiem, niez mieszane szko-
dliwemi ziołami, i dobrego sprzętu;
stoma powinna być w kłosach, niepo-
winna być stęchła, a z resztą powinna
to być rzana nietargana (prosta).

Przed dniem 1. Października niewolno
dostawiać obroka z przyszkorocznego zbieru.

Nieporozumienia, jakie między odbie-
rającemi a dostawiającemi względem doby
naturaliów, rozstrzygać będzie Kommissya,
złożona z jednego woyskowego, jednego
cywilnego urzędnika, dwóch (niedostawia-
jących) rolnikow lub piekarzy, którzy de-
czyza iest ostateczna bez odwołania.

Zapłata za dostawione naturalia likwido-
wać się będzie na fundamencie kwitów przez
odbierające woysko wydawać się mających
w podpisany Intendanturze i assygnować
na tę główną kasę regencyjną, z której li-
kwidujący przy zawarciu kontraktu będzie
sobie życzył odbierać pieniądze. Hość do-
stawy stósunie się do rzeczywistey potrzeby.

Każdy Antreprenier iest obowiazany zło-
żyć kaucyą.

Prócz proporcjonalnego wynagrodzenia
nieuchronnych opłat za druk niniejszego
obwieszczenia, kosztów stepowych, dostaw-
cy żadnych niemają pobocznych kosztów
do opłacenia; niepotrzeba także do ofert
użyć papieru stepowego lubo takowe franco
nadstawane być powinno.

Chętnie mieć będziemy wzgląd na po-
damia producentów, byleby tylko żądane
przez nich kwoty bonifikacyjne odpowiadały

795
freien Verkehr üblichen Preisen im geeigneten
Verhältnisse stehen und nicht die der Lieferan-
ten von Gewerbe übersteigen.

Bis zum 16. November d. J. bleibt
jeder an sein Anerbieten gebunden, die Inten-
dantur behält sich aber das Recht vor, jede
Maafregel zu ergreifen, die nach ihrem Er-
messen zu dem Zwecke führt, den in Rede sie-
henden Naturalien-Bedarf auf die wohlfeilste
und solideste Weise zu sichern.

Die eingureichenden Anerbietungen müssen
deutlich den Namen und Wohnort des Liefere-
rungslustigen, die Gegenstände, deren Lieferungs-
Ueberrahme gewünscht wird, und bestimmte
Preisforderungen enthalten.

Posen, den 13. September 1827.

Königliche Intendantur Fünften
Armee-Corps.

dostósownie cenom, iakie byé zwykły w
wolnym ruchu targowym, i nieprzewyż-
szały cen liwerantów z rzemiosła.

Do dnia 16. Listopada r. b. każdy sub-
mittent związany iest swą deklaracją; In-
tendantura zastrzega sobie iednak prawo
chwycenia się każdego środka, przez któ-
ryby podług iéy uznania, potrzebne natura-
lia właściwe w naytańszy i naylepszy spo-
sób zabezpieczyć można.

W ofertach nadesłać się mających na-
leży dokładnie wyrazić nazwisko i miejsce
zamieszkania chcącego dostawiać, przed-
mioty, które dostawiać życzy sobie, i żą-
dania pewnych cen.

Poznań, dnia 13. Września 1827.

Królewska Intendantura piątego
korpusu armii.

U e b e r s i c h t

des ungefähren Naturalien-Bedarfs der im Großherzogthum Posen stehenden Truppen auf das Jahr 1828.

No.	Bedarfs-Orte.	J ä h r l i c h e r B e d a r f :					Bemerkungen.
		Brodte à 6 Pf.	Hafer.	Gerste.	Heu.	Stroh.	
		Stück.	Wispel.	Wispel.	Centr.	Schock.	

R e g i e r u n g s - D e p a r t e m e n t P o s e n .

1	Koronowo	5200	—	—	—	—	incl. des Bedarfs während der Landwehr-Übung.
2	Gnesen	30000	59	—	202	30	
3	Inowracław	8000	320	2	2246	329	
4	Katel	8000	320	2	2246	329	
5	Strzelno	—	12	—	84	12	

R e g i e r u n g s - D e p a r t e m e n t P o s e n .

6	Dentschen	7800	—	—	—	—	incl. des Bedarfs während der Landwehr-Übung.
7	Fraustadt	28000	17	—	106	17	
8	Karge	4000	25	—	160	25	
9	Kossen	8000	320	2	2246	329	} bezgleichen.
10	Kozmin	7100	—	—	—	—	
11	Kroeben	216	7	—	41	7	
12	Krotoschn	12000	561	2	2550	371	
13	Lissa	21500	454	2	3179	460	
14	Dstrowo	8000	320	2	2246	329	
15	Pudewitz	648	12	—	84	12	
16	Rawicz	28000	17	—	106	17	
17	Samter	4000	25	—	160	25	
18	Tirschitzgel	7500	—	—	—	—	
19	Dolzig	4000	25	—	160	25	

Posen, den 13. September 1827.

Königliche Intendantur des 5ten Armee-Corps.

WY-

W Y K A Z

domyślnéj potrzeby naturaliów dla woyska stojącego w Wielkiém
Xięstwie Poznańskim na rok 1828.

Nro.	Mieysca dostawy.	Roczna potrzeba:					U w a g i.
		chleby 6 funt.	owies.	ięcz- mień.	siano.	słoma.	
		Sztuki.	Węspl.	Węspl.	Centn.	Kopy.	

Departament Regencyi Bydgoskiéj.

1	Koronowo	5200	—	—	—	—	incl. potrzeby w czasie ćwiczeń landwery.
2	Gnieźno	30000	39	—	202	30	
3	Inowrocław	8000	320	2	2246	329	
4	Nakło	8000	320	2	2246	329	
5	Strzelno	—	12	—	84	12	

Departamencie Regencyi Poznańskiéj.

6	Zbąszyn	7800	—	—	—	—	incl. potrzeby w czasie ćwiczeń landwery.
7	Wschowa	28000	17	—	106	17	
8	Kargowa	1000	25	—	160	25	
9	Kościan	8000	320	2	2246	329	dito.
10	Koźmin	7100	—	—	—	—	
11	Krobia	216	7	—	41	7	
12	Krotoszyn	12000	361	2	2530	371	
13	Leszno	21500	454	2	3179	460	
14	Ostrowo	8000	320	2	2246	329	
15	Pobiedziska	648	12	—	84	12	
16	Rawicz	28000	17	—	106	17	dito.
17	Szamotuły	4000	25	—	160	25	
18	Trzciel	7500	—	—	—	—	dito.
19	Dolsk	4000	25	—	160	25	

Poznań, dnia 13. Września 1827.

Królewska Intendantura piątego korpusu armii.

Sicherheits-Polizei.

Stückbrief.

Der Joseph Jankowski hat 265 Rtlr. baar-Geld, in Species $\frac{1}{2}$ und $\frac{1}{4}$ Stück gestohlen und ist heimlich entwichen; er soll daher aufs schleunigste zur Haft gebracht werden. Derselbe hat wahrscheinlich einen Anzugschein von Chraplewo und den daselbst geschlossenen Kontrakt bei sich.

Beschreibung der Person.

Größe 5 Fuß 4 Zoll, Haare dunkelblond, Stirn halbedeckt, Augenbraunen blond, Augen blaugrau, Nase und Mund gewöhnlich, Bart schwach und blond, Gesichtsfarbe blaß, Statur bager. Besondere Kennzeichen: hat an einem Arme eine Mousfranz mit den Buchstaben J. S. und rother Farbe eingegraben.

Beleidung.

Ein alter blautuchner Ueberrock, alte olivengrüne tuchne Hosen, eine tuchne Mütze mit Schlem und rothem Rand und alte schwarze leberne Stiefeln.

Persönliche Verhältnisse.

Religion katholisch. Er stand als Bremser und Bedienter in Diensten des Herrn v. Komierowski auf Chraplewo.

Im Falle der Ergreifung erfolgt die Ablieferung an das Königl. Landraths-Amt in Schubin gegen eine Prämie von 10 Rtlr.

Schubin, den 16. Junt 1827.

Königlich Preußisches Landrathliches Amt.

Aufforderung.

Beufs der weitem Vererbung eines erledigten und erloschenen eisernen Kreuzes II. Klasse, welches in dem ehemaltigen ersten Neumärkischen Landwehr-Infanterie-Regimente erworben ist, zu welchem

der Seconde-Leutenant Pauly

in der Reihenfolge der erste Expectant ist, wird es nöthig, daß das 14te Landwehr-Regiment den jetzigen Aufenthalt des vorgenannten Individuums erfahre, und wird daher der Seconde-Leutenant Pauly vom ehemaligen ersten Landwehr-Infanterie-Regimente hienit aufgefördert, bis im Termine den 1. Januar 1828 seinen jetzigen Aufenthaltsort dem Unterzeichneten anzuzeigen, wobei demselben noch bekannt gemacht wird, daß, auf den Fall dieser Aufforderung nicht genügt werden sollte, das nächstfolgende Individuum zur Ererbung des eisernen Kreuzes II. Klasse vorgeschlagen werden wird.

Dromberg, den 5. September 1827.

Dieberich,
Oberster im 14ten Landwehr-Regiment.

*

*

*

Rittergut = Verkauf.

Die im Coalitzschen Kreise, Marienwerberschen Regierungs-Bezirks, 4 Meilen von Bromberg, 3 Meilen von Schwetz und Tuchel belegenen, der Westpreussischen Landschaft gehö- rigen adelichen Güter Jastrzembie und Brzenczel sollen von der unterzeichneten Direktion einzeln, oder auch zusammen, meistbietend verkauft werden.

Das Gut Jastrzembie ist im Jahre 1823 auf 14,906 Rthl. 1 sgr. 10 pf. landschaftlich abgeschätzt, enthält ausschließlich der Weide, der Gärten und des Umlandes 635 Morgen 130 □ Ruthen altkult. Vorwerks-Acker, wovon circa $\frac{1}{2}$ zur zweiten, $\frac{1}{2}$ zur dritten und $\frac{1}{2}$ zur vierten Klasse gehören, 102 Morgen 249 □ Ruthen altkult. Vorwerkswiesen, 250 Mor- gen altkult. Wald und 150 Morgen Baueräcker, und bezieht an beständigen und unbeständi- gen Einsassenprästationen jährlich 193 Rthl. 11 sgr. 10 pf., die nicht unbedeutenden Hand- und Spanndienste ungerchnet. Die Winterausfaat beträgt 364 Scheffel.

Das Gut Brzenczel ist im Jahre 1823 auf 3404 Rthl. 3 sgr. 9 pf. landschaftlich abgeschätzt, enthält ausschließlich der Weide und des Umlandes 253 Morgen 50 □ Ruthen altkult. Vorwerksacker, zweiter und dritter Klasse, auch etwas vierter Klasse, 11 Morgen 2 □ Ruthen altkult. Wiesen, 1 Morgen 140 □ Ruthen altkult. Gartenland.

Die beständigen und unbeständigen Gefälle betragen jährlich 77 Rthl. 7 sgr. 6 pf. Das Vorwerk hat 150 Scheffel Winterausfaat.

Der Bietungstermin ist auf den 17. Oktober d. J., Vormittags um 10 Uhr, in dem hiesigen Landschaftshause angesetzt, zu welchem wir Kauflustige einladen.

Die Kaufbedingungen nebst den Nutzungs-Anschlägen können täglich in der Regi- stratur der unterzeichneten Direktion eingesehen werden.

Vor der Zulassung zum Bieten ist eine Kaution auf das Gut Jastrzembie mit 1000 Rthl., auf das Gut Brzenczel mit 300 Rthl., in baarem Gelde oder in Pfandbriefen oder Staatsschuld-scheinen nebst Coupons, oder in andern Preussischen Staatspapieren zu beponiren.

Bromberg, den 21. Juni 1827.

Königliche Westpreussische Provinzial = Landschafts = Direktion,

Bekanntmachung.

Auf dem Gute Dombrowko, im Mogilnoer Kreise, welches wir am 4. Juli d. J. zum Verkauf ausboten haben (Seite 584 — 585) sind in der Nacht vom 24. zum 25. v. M. zwei Scheunen und der Viehstall abgebrant. Dieses unglückliche Ereigniß hält jedoch den Verkauf des Guts eben so wenig auf, als es ihn minder annehmlich macht. Denn die ab- gebrannten Gebäude sind mit 970 Rthl. bei der Westpreuß. Adlichen Feuer-Sozietät ver-

Obwieszczenie.

W wsi Dombrowce, Powiecie Mogilń- skim, którą dnia 4. Lipca r. b. do sprze- dazy przez Licytacyą publiczną podaliśmy, (stronice 584 — 585.) spaliły się w nocy z dnia 24. na 25. m. z. dwie stodóły i obora. Nie zczęśliwy w padek ten niewstrzy- muie przecież sprzedaży wsi tej, ani niema na nią wpływu. Gdyż spalone budynki za- bezpieczone są summa 2970 tal. w Zacho- dnio - Pruskim szlacheckim Towarzystwie

sichert und die Landschaft teilt dem Käufer den Anspruch auf die Brandschadensvergütung, von welcher die Hälfte reglementsmäßig sofort zahlbar ist, mit ab, so daß der Kauf von Dombrowko gegenwärtig mehr einladend ist, als früher, indem der Käufer sich nunmehr neue Gebäude beschaffen, und diese den wirthschaftlichen Verhältnissen mehr entsprechend, als es bei der Hoflage der früheren der Fall war, aufstellen kann. Es bewendet demnach bei dem auf den 29. November d. J. angeetzten Versteigerungstermin.

Bromberg, den 2. Oktober 1827.

Königliche Westpreuß. Landschafts-
Direktion.

Substitutions-Patent.

Die unter unserer Gerichtsbarkeit, im Domainen-Unte Koronowo, Brombergischen Kreises, belegene, den Szwakowskischen und Tomaszewskischen Eheleuten zugehörige, aus überhaupt 114 Morgen 27 Ruthen Acker- und Wieseland bestehende, zu Erbpachts-Rechten verlehene Pustkowie Sokollo, nebst den dazu gehörigen Wohn- und Wirthschafts-Gebäuden, welche nach der gerichtlichen Taxe auf 930 Rthl. 16 Sgr. 8 pf. gewürdigt worden ist, soll auf den Antrag der hiesigen Königl. Regierung wegen rückständig gebliebenen Kanons öffentlich an den Meistbietenden verkauft werden, und die Bietungs-Termine sind auf

den 1. Oktober d. J.

den 1. November d. J.

und der peremptorische Termin auf

den 1. Dezember d. J.

vor dem Herrn Kammer-Gerichts-Älffor Bauer, Morgens um 9 Uhr, allhier angesetzt.

Benachbarten Käufern werden diese Termine mit der Nichtbekannt gemacht, daß in dem Isten derselben das Grundstück dem Meistbietenden zugeschlagen, und auf die etwa nachher einkommenden Gebote nicht weiter geachtet werden soll, insofern nicht gesetzliche Gründe dies notwendig machen.

ogniowem i Towarzystwo kredytu ziemskiego odstępią kupującemu prawa do wynagrodzenia ogniowego, którego połowa według regulaminu natychmiast płatną jest, tak, że teraz kupienie Dombrowki więcej jest zachęcającą, iżk dawniej, albowiem kupujący może teraz nowe budynki wystawić, i oneż więcej stosunkom gospodarskim odpowiadające, niż dawniejsze z położenia swego były, urządzić. Stosownie więc do tego pozostaie się przy terminie licytacyjnym, na dzień 29. Listopada r. b. przeznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 2. Października 1827.

Król. Zachodnio-Pruska Direkcyja
kredytu ziemskiego.

Patent subhastacyjny.

Pustkowie Sokollo w obrębie Urzędu ekonomicznego Koronowskiego położone, do Woyciecha i Barbary małżonków Szwałkowskich, tudzież Macieja i Anny małżonków Tomaszewskich należące, i prawem wieczystem dzierżawy nadane a w ogólnosci 114 morg. 27 krzyżowych prętów w sobie zawierające, wraz z należącemi do niego budynkami mieszkalnemi i gospodarskiemi, które podług taxy sądownie sporządzonej na tal. 930, sgr. 16, szel 8 ocenione, ma byż na żądanie tutejszj Król. Regencyi z powodu nieopłacenia kanonu publicznie naywięcej dającym sprzedane, którym końcem terminu licytacyjne na

dzień 1. Październ. r. b.

dzień 1. Listopada r. b.

termin zaś peremptoryczny na

dzień 1. Grudnia r. b.

z rana o godzinie 9. przed Assessorem Ur. Bauer w miejscu wyznaczone zostały.

Zdolność kupienia mających wiadomości o terminach tych z nadmienieniem, iż w ostatum nieruchomości naywięcej dającym przybitą zostanie, na późniejsze zaś podania względem mianym niebędzie, jeżeli prawne tego niebędą wymagać powody.

U. Brügens steht bis vier Wochen vor dem letzten Termine einem Jeden frei, und die etwa bei Aufnahme der Taxe vorgefallenen Mängel anzuzügen.

Die Taxe kann zu jeder Zeit in unserer Registratur eingesehen werden.

Bromberg, den 16. August 1827.

Königl. Preuß. Landgericht.

Subhastations - Patent.

Zum öffentlichen Verkauf des in dem Dorfe Frazig, Domainen-Amts Schönlanke, sub Nro. 2 belegenen, dem Johann Splettstößer zugehörigen Erbpachts-Kruggrundstücks nebst Zubhör, welches nach der gerichtlichen Taxe auf 218 Rtlr. 10 Sgr. gewürdigt worden ist, und wofür das letzte und höchste Gebot 274 Rtlr. betragen hat, haben wir auf den Antrag der Gläubiger einen anderweitigen Termin auf

den 13. November d. J.

vor dem Landgerichts-Rath Mehler, Morgens um 9 Uhr, im Landgerichts-Gebäude angesetzt.

Befähigten Käufern wird dieser Termin mit der Nachricht bekannt gemacht, daß in demselben das Grundstück dem Meistbietenden zugeschlagen werden soll, insofern nicht gesetzliche Gründe eine Ausnahme nothwendig machen.

Die Taxe kann zu jeder Zeit in unserer Registratur eingesehen werden.

Schneidemühl, den 3. September 1827.

Königl. Preuß. Landgericht.

Subhastations - Patent.

Das in der Kolonie Bielsk, Amts Strzelno, sub Nro. 14 des Hauses und Nro. 8 der Präfaktions-Tabelle belegene, zur Bartholomeus und Agnes Hartfielschen Nachlaß-Masse gehörige Erbpachts-Grundstück, bestehend aus 98 Morgen 135 Ruthen Acker incl. Bauplatz und Gärten, Magdeburgischen Maa-

W przeciagu czterech tygodni zostawia się z resztą każdemu wolność doniesienia nam o niedokładnościach, iakieby przy sporządzeniu taxy zayść były mogły.

Taxa każdego czasu w Registraturze naszey przeyrzana być może.

Bydgoszcz, dnia 16. Sierpnia 1827.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

Patent subhastacyjny.

Do publiczney sprzedaży gościenca wieczysto-dzierzawnego w wsi Frazig Ekonomii Trzciańskiéy pod Nrem 2. położonego, do Jana Splettstoesser należącego, wraz z przyległościami, podług taxy sądownie sporządzoney na 218 tal. 10 sgr. ocenionego, za który w odbytym terminie licytacyi tal. 274 podane zostało, na żądanie wierzyiciela nowy termin licytacyiny na

dzień 13. Listopada r. b.

z rana o godzinie 9. przed Sądu naszego Konsyliarzem Mehler w mieyscu wyznaczonym.

Zdolność kupienia mających uwiadomiamy o terminie tym z nadmienieniem, iż nieruchomość naywięcéy dającym przybitą zostanie, jeżeli prawne tego nie zaydą przeszkody.

Taxa każdego czasu w Registraturze naszey przeyrzana być może.

Pila, dnia 3. Września 1827.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

Patent subhastacyjny.

Gospodarstwo wieczysto-dzierzawne w kolonii Bielsku, Ekonomii Strzelińskiéy, pod Nro. 8. tabelli praestacyinéy, a Nro. 14. położone, do pozostałości Bartłomieia i Agniszki Hartfiel małżonków należące, składające się z 98 morgów, 135 prętów roli, włącznie z ogrodami, miary Magdeburgskiéy,

Ges, einem Wohnhause, Scheune und Stallungen, welches nach der gerichtlichen Taxe auf 560 Rtlr. 16 Sgr. 2 pf. gewürdigt worden ist, soll in Folge Auftrags des Königl. Landgerichts zu Bromberg auf den Antrag der Erben öffentlich verkauft werden.

Hierzu steht ein Termin auf den 22. November d. J. Morgens um 10 Uhr, hieselbst an.

Kauflustige, welche eine baare Kaution von 100 Rtlr. erlegen müssen, werden hierdurch eingeladen, am gedachten Tage in unserer Gerichtsstube zu erscheinen und ihre Gebote abzugeben.

Die Verkaufsbedingungen und die Taxe können zu jeder Zeit in unserer Registratur eingesehen werden.

Strzelno, den 10. August 1827.

Königl. Preuss. Friedensgericht.

pomieszkania, stodoły i stajen, które podług sądowey taxy na 560 tal. 16 sgr. 2 fen. ocenione jest, ma bydź wskutek zlecenia Królewskiego Sądu Ziemiańskiego w Bydgoszczy na wniosek sukcesorów publicznie sprzedane.

Tym końcem jest termin na dzień 22. Listopada r. b. z rana o godzinie 10. tu w miejscu wyznaczony.

Chęć kupienia mających, którzy kaucją 100 tal. w gotowych pieniądzech złożyć muszą, wzywamy, aby się w rzeczonym dniu w izbie naszey sądowey zgłosili i licytacje podali.

Warunki sprzedaży tudzież taxa każdego czasu w Registraturze naszey przeyrzane bydź mogą.

Strzelno, dnia 10. Sierpnia 1827.

Królewsko-Pruski Sąd Pokoju.

Nachdem das im Culmschen Landschafts-Kreise No. 22 der Hypotheken-Registratur belegene adeliche Gut Gorzuchowo, welches auf 23,093 Rtlr. 18 Sgr. landschaftlich abgeschätzt worden, der unterzeichneten Direktion mittelst Abjudikations-Bescheids vom 18. Jull d. J. eigenhümlich zugeschlagen worden, so ist nunmehr zum anderweitigen Verkaufe desselben ein öffentlicher Lizitations-Termin auf den 9. Januar 1828, um 11 Uhr Vormittags, auf dem hiesigen Landschaftshause, vor dem Herrn Landschafts-Syndicus Medem angefeht, wozu Kauflustige mit dem Bemerken eingeladen werden, daß mit demjenigen, der ein annehmbares Gebot verlaublich und die gehörige Sicherheit nachweist, nach eingeholtem Konsense der Königl. General-Landschafts-Direktion der Kauf-Kontrakt sofort abgeschlossen, auf Nachgebote aber gar keine Rücksicht genommen werden soll.

Die Taxe des Guts kann täglich in unserer Registratur eingesehen werden.

Warlenwerder, den 27. September 1827.

Königliche Westpreussische Provinzial-Landschafts-Direktion.

Ein junger Mensch, der mehrere Jahre als expeditirender Forst-Sekretair gedient, und darüber die vortheilhaftesten Urteste aufzuweisen, auch seine Militär-Dienstzeit nunmehr abgeleistet hat, sucht als Forstschreiber oder Domainen-Amtes-Aktuarus ein Unterkommen. Nähere Unterhandlungen hierüber in portofreien Briefen beim Königl. Magistrate in Wissen bei Schneidemühl.

G l a s = W a a r e n.

In den hiesigen Gäßern ist die zu Zollnitz errichtete Glashütte bereits im Betriebe und werden darin für jetzt alle Arten Boutillen, Fenster-Glas, Medizin- und grüne Schenkgläser, wie auch Körorten, Vorlagen etc. für Chemiker und Apotheker gefertigt und zu den billigsten Preisen verkauft, welches den hierauf reflectirenden respectiven Kaufleuten bekannt gemacht, und die reellste Bedienung versprochen wird.

Hinckenslein bei Mesenburg, den 9. October 1827.

Den 3. d. M. sind mir nachstehende Papiere entweder in Bromberg oder auf dem Wege von Bromberg nach Boynowo verloren gegangen, als:

- a) ein Hypothekenschein über 1200 Nthl. auf die Bogoliner Mühle, für meinen verstorbenen Schwiegervater Michael Kratler eingetragen,
- b) ein Pachtcontract auf die Bogoliner Mühlen-Landwirtschaft und
- c) eine unaufgefüllte Vollmacht.

Der Finder wird ergebens ersucht, diese Papiere gegen eine Belohnung von 2 Nthln. entweder bei dem Justizrath Guberian in Bromberg oder bei mir in Adeltich Wierzhoczyn abgeben zu wollen.

Stach,

Mühlenbesitzer in Wierzhoczyn.

So eben ist erschienen und bei J. A. Munk in Posen und Bromberg zu haben:

Kleiner Elementar-Atlas,

darstellend auf 7 Karten die Erde nach physischer und politischer Eintheilung, entworfen und herausgegeben von J. E. Cederholm, Lehrer an der Stadtschule zu Bromberg. Preis, sauber geheftet, 10 Sgr.

Eine neue, noch nie gebrauchte Boussole nebst Stativ, von Levert in Berlin, siehe für 50 Nthl. zum Verkauf bei A. C. Depper in Bromberg.